

عنوان مقاله:

تحلیل جایگاه باورهای شمنی در مناسک قربانی در بندر ترکمن

محل انتشار:

مجله پژوهش های انسان شناسی ایران، دوره 8، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

سید محمد زرهانی - کارشناس ارشد مردم شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

امیلیا نرسیسیان - دانشیار گروه انسان شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

پایین پژوهش به چگونگی برگزاری مناسک قربانی در شهرستان بندر ترکمن، با استفاده از روش قوم نگاری، با هدف کشف نمودهای شمنی این مناسک می پردازد. روش های گردآوری داده های پژوهش مشاهده، مصاحبه و مطالعات کتابخانه ای بوده است. عید قربان بستر اصلی برگزاری مناسک قربانی و همچنین برجسته ترین رویداد سالانه مذهبی ترکمن های ایران است. همه ساله در دهم ذی الحجه مصادف با انتهای مراسم حج، مسلمانان ترکمن حیواناتی چون بز، شتر، گاو و گوسفند را در خانه های خویش قربانی می کنند. مناسک قربانی با حفر گودالی در حیاط خانه آغاز می شود. قربانی کنندگان که مردان سرپرست خانواده هستند با قرار دادن مقداری نمک، ذغال و گندم در گودال حفر شده، زمینه اجرای مناسک را فراهم می آورند. سپس شخصی که قربانی به نیت وی انجام می شود، دست خود را بر بدن حیوان می گذارد. قربانی کننده گلوی حیوان را بریده و خون را در گودال جاری می سازد. اگرچه ترکمن های ایران سنی مذهبند و از فقه حنفی پیروی می کنند، اما مواردی چون حفر زمین و استفاده از ذغال، گندم و نمک در مناسک قربانی نشانگر تداوم سنت های پیشاسلامی و باورهای شمنی در مناسک قربانی امروزه ایشان است. مناسک قربانی روز عید قربان به انضمام روزهای کر و قوقون را با استفاده از مفهوم آیین عبادی مثبت برگرفته از کتاب صور ابتدایی حیات دینی اثر امیل دورکیم می توان توضیح داد. به این ترتیب برگزاری مناسک قربانی نه تنها به انسجام قومی ترکمنان کمک می کند، بلکه فرصت تناول از غذای مقدس را نیز فراهم می آورد.

کلمات کلیدی:

آیین عبادی مثبت، باورهای شمنی، بندر ترکمن، عید قربان، مناسک قربانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1614685>

